

**ДО ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ  
ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И  
ИЗКУСТВА  
НА НАОА**

**ДОКЛАД**

**ЗА ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА ПО ПРОЦЕДУРА  
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ**

на докторска програма „БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА“

в професионално направление 2.1. Филология  
от област на висше образование 2. Хуманитарни науки  
във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. Проф. д-р Яна Еленкова Андреева – СУ „Св. Климент Охридски“ –  
ръководител на ЕГ
2. Проф. д-р Силиян Лалев Стоянов – ЮЗУ „Неофит Рилски“ – член  
на ЕГ
3. Докторант Теодора Красиминова Георгиева – КМНЦ при БАН –  
член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата на ПК: проф. д.н.к. Мария Шнитер, член на  
ПКХНИ

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с  
решение на Акредитационния съвет НАОА (Протокол № 7 от 09.04.2020  
г.).

## **СЪДЪРЖАНИЕ**

- 1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация**
- 2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, приети от АС на НАОА.**
- 3. Приложения: таблици /задължителни и по избор/**

**Уважаема г-жо Председател на ПК по Хуманитарни науки и изкуства,**

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 7 от 09.04.2020 г.), съгласно чл. 33 и чл. 34 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 ) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ – част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, проведе своята проверка на подадения доклад за Акредитация на Докторска програма „Българска литература“ само по документи и чрез виртуална връзка с администрацията на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Филологически факултет, поради извънредното положение във връзка с епидемията от COVID 19, наложено в Република България в периода от 13.03 до 13.04.2020 г. и продължено до 13. 05. 2020 г.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в доклада самооценка на докторска програма „Българска литература“, на поисканите и предоставени допълнително справки и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на професионално направление, експертната група **установи следното:**

**Обобщение:** В акредитационния период (2014-2019 г.) в докторска програма „Българска литература“ са се обучавали 4 редовни докторанти, като 3 са зачислени в периода 2014-2019 г., а 1 е бил зачислен в предходен акредитационен период. 1 докторант е защитил дисертационния си труд през 2017 г., 2 предстои да завършат обучението си в ОНС „доктор“ през м. октомври 2020 г.

#### **1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ**

При предишна проведена процедура за Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства (ПКХНИ) при Националната агенция по оценяване и акредитация (НАОА) с протокол № 15/17.09.2014 взема решение за даване на програмна акредитация на докторска програма „Българска литература“ от професионално направление 2.1 Филология, област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с оценка **9,10** (девет цяло и десет стотни) и срок на валидност шест години, като отправя следните препоръки: 1) Да се увеличи броят на избираемите дисциплини в докторските програми (със срок октомври, 2015) и 2) Да се увеличи мобилността на докторантите в чужбина (със срок декември, 2016 г. ).

В подадените от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ документи за

акредитация на докторската програма „Българска литература“ е достъпен Доклад за изпълнение на препоръките, направени от ПКХНИ. Докладът е утвърден на заседание на Факултетния съвет на Филологическия факултет, състояло се на 03.07.2019, Протокол № 12, и е утвърден от Академичния съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ на заседание от 08. 07.05.2019, Протокол № 8. В Доклада са описани дейностите по изпълнение на препоръките.

#### **По препоръка 1:**

Препоръката е изпълнена с приемането на нов групов учебен план за обучение на докторанти по професионално направление 2.1. Филология, докторска програма „Българска литература“ (редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение), приети от Факултетния съвет на Филологическия факултет с протокол № 13/ 19.09.2017 г. и утвърден от Академичния съвет с протокол № 9/ 25.09. 2017 г. (т.7.1.)

**Шестте избираеми дисциплини** позволяват предметна обвързаност със спецификата на дисертационни изследвания в областта на „Българска литература”: „Българска литература и култура на XX век“; „Емотивният анализ и неговата функция в интерпретацията на художествени произведения“; „Исторически и педагогически аспекти при работа със средновековни писмени паметници“; „Култура и литература от IX до края на XIX век“; „Средновековната литература през погледа на съвременната литература“; „Използване на архивни материали и документи в литературноисторическото изследване“.

**ЕГ установи, че с предприетите действия препоръката е изпълнена.**

#### **По препоръка 2:**

В Доклада са предоставени данни за мобилността на докторанти по програма „Еразъм+“, както и за институционалното функциониране на програмата в рамките на Филологическия факултет на ВТУ. Има един докторант, обучаващ се в ДП „Българска литература“, който се е обучавал по програма „Еразъм+“ в Полша. От друга страна, възможностите за обучение на докторанти по ДП „Българска литература“ в чужди университети не са големи.

**ЕГ установи, че с предприетите действия препоръката е изпълнена частично.**

## **2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/**

---

### **ВЪВЕДЕНИЕ**

Един от приоритетите на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ е да обучава докторанти и да ги подготвя за публична защита за присъждане на ОНС „доктор“ по различни научни специалности. Академичното ръководство на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ декларира пред държавата, обществото, студентите и работодателите, че неговата стратегия и грижа е постигането на високо качество при подготовката на студентите, докторантите, специализантите и поддържането му в постоянно съответствие с:

- динамично променящите се изисквания в науката в световен и национален мащаб;
- предизвикателствата на професионалната практика;
- търсенията на интелектуалния пазар по предмета на дейност на Университета;
- индивидуалните потребности, способности и интереси на докторантите.

Великотърновският университет има програмна акредитация по докторска програма „Българска литература“ в професионално направление 2. Хуманитарни науки, област на висше образование 2.1 Филология до м. септември 2020 г. Водещото обучаващо звено по тази програма е катедра „Българска литература“ на Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

**Стандарт 1. „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии.**

**Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.**

Политиката по качеството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е част от стратегическото управление на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Тя е публично оповестена, известна е на цялата организация и на заинтересованите страни.

**1.1.1.** Обучението по образователната и научна степен „доктор” е неразделна част от цялостната дейност на Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, обучаващ докторанти в професионално направление 2.1. Филология. Обучението в докторската програма „Българска литература“ се осъществява от едноименната катедра на Филологическия факултет на ВТУ.

Целта на обучението по докторската програма „Българска литература” е да се подготвят научни кадри с висока степен на квалификация и компетентност в сферата на професионално направление 2.1. Филология; бързо и надеждно да отговорят на новите тенденции в науката, заложили в стратегиите на Европейския съюз. В това отношение при организацията на обучението по докторската програма „Българска литература” са формулирани следните конкретни цели, обвързани със съвременните тенденции при обучението на докторанти:

- Разработване на програма и правила за научноизследователска дейност на студенти и докторанти;
- Разработване на учебна документация на докторанта (квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми, индивидуален план на докторанта, групов учебен план и др.);
- Изграждане на оптимална спрямо условията система на университетско обучение на докторанти, основана на съвременните форми за достъп до информация, ефективните технологии на развиващото обучение и моделите за качествени изследвания в областта на „Българска литература”
- Съответствие на изследванията, научните постижения и публикациите на преподавателите, обучаващи докторанти, със съвременните постижения на науката;
- Стимулиране и осигуряване на възможности за научна изява и публикационна активност на докторантите.

Основната образователна цел при обучението на докторантите по докторската програма „Българска литература“ е да се осигури овладяването на значими научни и професионални знания и научно-изследователски умения, компетенции и отношения. Крайната цел на докторантурата по докторската програма се изразява преди всичко в по-тясното обвързване на висшето образование с науката и с подготовката на високо квалифицирани научно-преподавателски кадри за съответна научна област и определено звено на образователната система.

В организационно-управленската университетска система са включени следните задачи за управление качеството на докторантурата:

- Проучване и откриване на студенти с изяви

научно-изследователски интереси в областта на филологията и мотивирането им за изследователска дейност.

- Разясняване на същността, целите, задачите и спецификата на обучението в ОНС „доктор” сред студентите, изучаващи филология в ОКС „магистър“.

- Заявяване на потребности и ежегодно участие в кандидат-докторантската кампания на Университета.

- Разработване и текущо актуализиране на пакета учебна документация (учебни планове, програми, помагала за подготовка на докторанти).

- Планиране развитието на докторантите и подпомагане на интегрирането им в научните среди.

- Разширяване на възможностите за включване на докторантите в учебната и изследователската дейност на катедрата.

- Осигуряване на условия за достъп на докторантите до компютърно-информационно обслужване (интернет, специализирани сайтове за докторанти).

- Поддържане и обновяване на материално-техническата база за провеждане на научни изследвания и инициране внедряването на съвременни средства за комуникация.

- Усъвършенстване на информационното обслужване на научните изследвания с цел повишаване на качеството им.

Университетът е актуализирал вътрешноеведомствената уредба на докторската програма, като е приел следните документи:

- Стратегия за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=98&f=98.pdf>;

- Правилник за дейността и управлението на Филологическия факултет, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=31>;

- Вътрешни правила за администриране на процедури по програмна акредитация на професионални направления/специалности от регулираните професии, докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=165>;

- Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=320&f=320.pdf> ;

- Правилник за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=321&f=321.pdf> ;

- Правилник за условията и реда за заемане на академични длъжности във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, <http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=339&f=339.pdf>

**1.1.2.** ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е първият държавен университет в страната, получил сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001:2015. Чрез него университетът е сертифициран, че прилага Система за управление на качеството. Първият сертификат е с валидност до 17.05.2019 г. и е даден от DQS, която е една от водещите организации за сертифициране в света за системи за управление. Актуалният сертификат е с валидност от 18.05. 2019 г. до 17. 05. 2022 г.

През акредитационния период във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е изграден Център за управление на качеството и е приета Политика за качеството.

Към Филологическия факултет функционира Факултетска комисия по управление на качеството и акредитацията (ФКУКА). Тя се оглавява от заместник-декана по качеството и акредитацията.

В съответствие с Процедурата за управление на качеството, се провеждат вътрешни одити. Те целят:

1) извършване проверка на съответствието и резултатността на Системата за управление на качеството във ВТУ с изискванията на стандарта БДС EN ISO 9001:2015;

2) извършване проверка за ефикасността на функциониране и поддържане на Системата за управление на качеството във ВТУ

**1.1.3.** ВТУ има ясно заявена политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението, подкрепена от разработен набор от специални документи, свързани с научните изследвания, сред които [Правилник за научноизследователската и художественотворческата дейност във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“](#); [Правилник за атестиране на преподавателските, научно-преподавателските и изследователските кадри във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“](#); [Правилник за защита на интелектуалната собственост във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“](#); [Правилник за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“](#); [Правилник за дейността на чуждоезиковите културно-образователни и библиотечно-информационни центрове](#); [Правилник за организацията и дейността на Университетски книгоиздателски комплекс „Св. св. Кирил и Методий“](#); [Правилник за устройството и дейността на Института по българистика](#) и др. Те са публично оповестени на страницата на Университета.

Популяризирането на научната периодика на ВТУ се извършва с регистъра на всяко издание в печатна и онлайн версия на сайта на ВТУ → [Научни списания и поредични издания](#). През отчетния период е довело до включването на водещи за ВТУ научни списания, тематично свързани с областите на научно знание и с направление 2.1. Филология,

в международни рефериращи бази данни: ERIH PLUS, CEEOL и др.

**1.1.4.** Етичният кодекс на работещите във ВТУ, публикуван на сайта на университета, определя етичните норми, правилата за поведение и формирането на организационна култура, които работещите във ВТУ следва да спазват за утвърждаване на доброто име на университета. В чл. 3 са посочени принципите, които са в основата на професионализма и морала на работещите във Великотърновския университет: законност, лоялност, честност, безпристрастност, компетентност, политическа неутралност, отговорност, зачитане на личността, отчетност и конфиденциалност. Изрично е декларирано недопускането на дискриминация.

Правилата и процедурите за предотвратяване и санкциониране на плагиатство във ВТУ са приети и оповестени в два нормативни документа: : *Правилника на прием и обучение на докторанти във ВТУ* и *Правилника за придобиване на научни степени*.

**Резултати от проверката:** Създадени са условия за обучение по докторска програма „Българска литература“ в съответствие с мисията, целите и задачите, заложи в стратегията за развитие на ВТУ и нормите на действащото законодателство. Докторската програма е съобразена със Системата за оценяване и поддържане на качеството на образованието. Контролът по изпълнението на изследователската дейност се осъществява от Факултетска комисия по управление на качеството и акредитацията (ФКУКА). Вътрешен одит за оценка на качеството на обучение в докторска програма „Българска литература“ се осъществява ежегодно. Отношенията между преподаватели и докторанти са регламентирани от Етичен кодекс.

## **Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите**

**Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.**

**2.1.1.** Конкретните цели на обучението по докторската програма отразяват спецификите ѝ и са обвързани: със задълбочени познания в областта на литературната теория, с историята на българската литература, на нейните чужди контексти и възможностите и методологията за интердисциплинарен подход при разработването на

научни проблеми, свързани с тази научна област; с формиране на умения за формулиране на значим научен проблем и неговото решаване.

Резултатите от обучението се определят съгласно Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование и Националната квалификационна рамка на Република България:

Завършилият докторската програма „Българска литература” притежава богат набор от теоретични и практически знания, умения и компетентности, които гарантират по-нататъшното му научно развитие и практическо приложение на придобитите знания и умения. Неговата подготовка е съобразена с потребностите на обществото от специалисти и експерти в областта на литературното обучение в училище и университета, на културните институции в държавата.

**2.1.2.** ВТУ актуализира перманентно вътрешноведомствената уредба за обучението по акредитирани докторски програми в съответствие с изменението на националната нормативна рамка през акредитационния период. В съответствие със ЗВО и действащите подзаконови нормативни актове във ВТУ са приети *Правила за разработване и утвърждаване на учебната документация във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* (<http://www.uni-vt.bg/bul/getnbdoc.aspx?d=227&f=227.pdf>)

Учебният процес в Университета се провежда по учебна документация за всяка образователна програма (специалност), която съдържа квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини, годишен график на учебния процес и разписание на учебния процес.

Учебната документация подлежи на периодичен анализ и актуализиране при отчитане мнението на заинтересованите страни (студенти, потребители на кадри и други организации). Съдържанието на документацията се представя в типови стандарти, като формата и обхвата на отделните структурни компоненти могат да варират в зависимост от придобиваната образователно-квалификационна степен (ОКС), формите на обучение, спецификата в организацията на учебния процес в отделните обучаващи звена.

Разработването и утвърждаването на учебната документация за ОНС „доктор“ се осъществява съгласно *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*.

В глава първа (Общи положения) и глава пета (Учебна документация при обучението на докторанти) от този правилник са разписани подробно критериите за разработване на цялата учебна документация, включваща:

- Групов учебен план по докторски програми в акредитирани професионални направления;
- Стандарт за структурата и съдържанието на квалификационната характеристика, която е задължителен компонент на груповия учебен план;
- Стандарт за структура и съдържание на учебна програма по докторска специалност (редовна/задочна/самостоятелна форма на обучение);
- Индивидуален учебен план.

Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план (ИУП), който се базира на групов учебен план по докторската програма по „Българска литература”. Промените в ГУП се извършват от ФС по предложение на КС на катедрата като първично обучаващо звено. Плановите се утвърждават от Ректора на Университета след съответно решение на АС.

Прилагането на учебната документация за обучението на докторантите във ВТУ е ясно разписано в *Правилника за прием и обучение на докторанти* като краен очакван резултат е успешна защита на дисертационен труд, съдържащ оригинални научни или научно-приложни приноси. Конкретните задачи и последващите резултати през периода на обучение са фиксирани в индивидуалния учебен план на докторанта.

Контролът върху изпълнението на ангажиментите спрямо нормативните изисквания при обучението по докторската програма се осъществява от обучаващото звено. Докторантите представят пред Катедрения съвет тримесечни и годишни отчети за изпълнението на своя индивидуален учебен план. Подлежат и на комплексна годишна атестация, която се приема от Факултетния съвет на Филологическия факултет. Резултатите от проведените атестационни процедури се съхраняват в личното досие (портфолио) на всеки докторант в отдел „Научноизследователска, проектна, библиотечна и издателска дейност“ (НПБИД).

**2.1.3.** Документацията на докторската програма съдържа: групов учебен план с квалификационна характеристика за обучение на докторанти по професионално направление 2.1. Филология в докторската програма „Българска литература“ (редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение), приет от ФС на ФФ (протокол № 13/ 19.09.2017 г.) и утвърден от АС на ВТУ (протокол № 9/ 25.09. 2017 г.); индивидуални учебни планове на докторантите в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение за целия период на тяхното обучение; годишни отчети, атестационни карти и тримесечни отчети на докторантите в редовна форма на обучение.

Прилагането на учебната документация за обучението на докторантите във ВТУ е ясно разписано в *Правилника за прием и обучение на докторанти* като краен очакван резултат е успешна защита на дисертационен труд, съдържащ оригинални научни или научно-приложни приноси. Конкретните задачи и последващите резултати през периода на обучение са фиксирани в индивидуалния учебен план на докторанта.

Контролът върху изпълнението на ангажиментите спрямо нормативните изисквания при обучението по докторската програма се осъществява от обучаващото звено. Докторантите представят пред Катедрения съвет тримесечни и годишни отчети за изпълнението на своя индивидуален учебен план. Подлежат и на комплексна годишна атестация, която се приема от Факултетния съвет на Филологическия факултет. Резултатите от проведените атестационни процедури се съхраняват в личното досие (портфолио) на всеки докторант в отдел „Научноизследователска, проектна, библиотечна и издателска дейност“ (НПБИД).

**2.1.4.** Анализът на професионалната реализация на докторантите по „Българска литература“ в акредитирания период показва, че двама от обучаемите заемат работно място в областта на специалност „Българска филология“.

**2.1.5.** Общата нормативна рамка обуславя идентичната организация на докторантските програми във ВУ в България. Сравнителният анализ на докторската програма „Българска литература“ във Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с акредитираните аналогични докторски програми в СУ „Св. Климент Охридски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, ШУ „Епископ Константин Преславски“ и др. показва сходство в основните елементи на програмата, а именно: групов учебен план, годишни отчети и атестационна карта на докторанта. Спецификите се проявяват в основните дейности в индивидуалните планове – обучение, преподавателска дейности и научноизследователска дейност, които са определени по различен начин и носят различен брой кредити.

**2.1.6.** Великотърновският университет поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ (НПБИД). За всеки записан докторант в отдела се разкрива *персонално портфолио*, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план (ИУП) и неговите годишни обсъждания,

положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. В изпълнение нормата на чл. 35 (5) от Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ персоналното портфолио съдържа доказателства/резултати за административните и научни изисквания към дейността на всеки от докторантите.

Комплексното административно обслужване на докторантите се извършва от отдел „Докторанти“ към дирекция НПБД и от Филологически факултет. Директорът на дирекция НПБД следи за състоянието на документацията, а към отдела се поддържа архив със защитените вече дисертации и авторефератите към тях.

Наблюдението и контролът спрямо състоянието на документацията, свързана с докторските програми, се осъществява при ежегодно провежданите вътрешни одити по Системата за управление на качеството, организирани от Центъра по управление на качеството към ВТУ. В Центъра са обособени експертни длъжности по състоянието на учебната документация.

**Резултати от проверката:** Във Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е създадена добра система за обучение в докторска програма „Българска литература“ в пълно съответствие с държавните изисквания. Съществува система за наблюдение, актуализация и контрол на обучението, което да предпазва от злоупотреба с плагиатство. Създадена е система за периодична актуализация на докторските програми в съответствие с динамиката на развитието на научната област. Докторантурата по „Българска литература“ е съпоставима с аналогични програми на висши училища в България и чужбина.

### **Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите**

**Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.**

**3.1.1. Учебно-преподавателската дейност на докторанта, съгласно чл. 46 от Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, е в обем от 60 кредита и включва:**

- Посещение и участие в лекции и упражнения по задължителни, факултативни и избираеми дисциплини по

ИУП.

- Ръководство на семинарни и практически упражнения със студенти.
- Асистираща дейност за подпомагане на учебни курсове в помощ на титуляря.
- Включване в работата на обучаващата катедра и факултет.
- Практико-приложна и обществена дейност (проучвателска, експериментална, екипна дейност, консултантска и др.).

**3.1.2.** Учебно-преподавателската дейност на докторанта включва посещение и участие в лекции и упражнения по задължителни дисциплини по професионалното направление, избираеми и факултативни дисциплини.

**Груповият учебен план (ГУП)** за обучение в докторската програма по „Българска литература“ съдържа:

- **седем задължителни дисциплини**, които покриват изискванията за обучение по акредитираните докторантски програми в професионалното направление 2.1 Филология. Всички те съответстват на предмета на обучение в докторската програма по „Българска литература“: „Българска средновековна литература“; „Българската литература през XIX век“; „Българската литература през първата половина на XX век“; „Българската литература през втората половина на XX век“; „Българската литература от края на XX век и началото на XXI век“; „Старобългарска агиография“; „Българска художествена проза от първата половина на XX век“
- **шест избираеми дисциплини**, които позволяват предметна обвързаност със спецификата на дисертационни изследвания в областта на „Българска литература“: „Българска литература и култура на XX век“; „Емотивният анализ и неговата функция в интерпретацията на художествени произведения“; „Исторически и педагогически аспекти при работа със средновековни писмени паметници“; „Култура и литература от IX до края на XIX век“; „Средновековната литература през погледа на съвременната литература“; „Използване на архивни материали и документи в литературноисторическото изследване“;
- **седем факултативни**, които дават възможност за получаване на знания и умения в различни области в съответствие с интересите на студентите: „Интертекстуалното поле „български символизъм“: историко-поетологични, литературноисторически, текстови ресурси“; „Текстология (Върху произведения на български писатели след Освобождението)“; „Християнска култура и съвременни исторически наративи“; „Художникът и литературата – графични почерци и сюжети при оформлението на корици и

периодични издания“; „Философия и психология на литературните процеси от Средновековието към новото време“; „Текст – метатекст – интертекст в старобългарската литература“; „Академична комуникация на чужд език“

От ГУП докторантите изучават минимум **2 задължителни, 1 факултативна и 1 избираема дисциплина**, като оценяването по всички дисциплини се осъществява с изпит.

Обучението на докторантите по „Българска литература“ се осъществява по **индивидуален учебен план** (ИУП) в съответствие с продължителността на докторантурата. Индивидуалният учебен план на докторанта включва аудиторна и извънаудиторна заетост, подготовка и полагане на изпити по определени специализирани дисциплини (докторантски минимуми), научноизследователска дейност, преподавателска дейност (в случаите на възлагане от катедрата), процедури по защита (годишни отчети, апробация и публична защита на дисертационен труд).

**3.1.3.** Основните етапи в подготовката на дисертационния труд са проектирани в работния план на докторанта по години, който е неотменна съставна част на ИУП. Те са съобразени с ангажираността по семестри и демонстрират концептуалната идея за нарастващия относителен дял на научноизследователската спрямо учебно-преподавателската дейност през годините на обучение.

Докторантите стриктно изпълняват своите индивидуални планове. Разработват публикации по темата на докторската си дисертация и представят резултатите от изследванията си на различни научни форуми (вътрешноуниверситетски, национални и международни).

Докторантите **се атестират от Факултетния съвет в края на всяка година** от обучението по докторската програма. Документацията, удостоверяваща резултатите, се съхранява в досието на всеки докторант в докторантския отдел на дирекция НПБИД.

**3.1.4.** В края на всяка календарна година научното звено обсъжда и приема отчета на докторанта за изпълнението на индивидуалния план. Научният ръководител предлага оценка за работата на докторанта (мн. добра, добра, задоволителна, незадоволителна), а Катедреният съвет я обсъжда и предлага за утвърждаване на Факултетния съвет. Научният ръководител и Катедреният съвет формулират препоръки за бъдещата работа на докторанта (с опция за отстраняване на пропуски при незадоволителна оценка).

**3.1.5.** Във ВТУ има приета и утвърдена *Процедура по управление на*

качеството ПР 1- 02\_3 - Измерване на изисквания и удовлетвореност на заинтересованите страни. В раздел 5.2.3. Измерване удовлетвореността на заинтересованите страни от външната и вътрешната среда чрез администриране на предложения, сигнали, жалби и положителни отзиви, свързани с качеството и подраздел 5.2.3.1. Администриране на предложения и сигнали от заинтересовани страни, свързани с качеството подробно са разписани дейностите, които се осъществяват в университета при наличие на постъпили сигнали.

На сайта на Университета в рубриката „Антикорупция“ е създадена и пощенска кутия за връзка със заинтересованите страни.

С Решение на Академическия съвет № 11 от 21.11.2016 г. е приет вътрешен оперативен документ *Вътрешни правила за отчитане на сигнали за корупция*. В рубриката „Бързи връзки“, в подстраницата „Анкетни проучвания“ е публикувана анкетната карта.

Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е създадена и функционира Комисия по етика.

**Резултати от проверката:** След като анализира предоставената документация, ЕГ изразява мнение, че обучението в докторска програма „Българска литература“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ се осъществява чрез съвременни образователни и изследователски методи. Създадена е система на контрол и отчет на всички етапи от изпълнението на индивидуалния план на докторанта. Резултатите от работата на докторантите се оценяват обективно с ясно поставени критерии на ниво Катедра и Факултетен съвет. Съществува ред за разглеждане на жалби от докторанти. ВТУ има разработени и приети Вътрешни правила за приемане и отчитане на корупция, в които са разписани точно функциите на отделните управленски органи на университета за реагиране.

#### **Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите**

**Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.**

Стратегията за прием и обучение на докторанти е пряко свързана със структури и набор от предварително оформени, обсъдени и приети нормативни документи (правилници, разпоредби и инструкции), които гарантират справедливото и качествено функциониране на системата

на всички нива – от приема на докторантите до тяхната успешна реализация и последващо развитие в съответната професионална сфера.

**4.1.1.** Въпросите относно „жизнения цикъл“ на докторанта са нормативно регулирани чрез Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Чрез Справочника за прием на докторанти, публикуван на сайта на Университета, се осигурява достъп до актуална информация относно конкурсите за прием и обучение на докторанти във всички специалности, Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ, датите и информация за изпитите по специалността, графика за провеждането на изпита по чужд език (с допълнителни хипервръзки) и списъка на кандидатите, допуснати до докторантски конкурс.

Ясно установени са редът и процедурата за обявяване на места за прием на докторанти. Те предвиждат последователно гласуване на решенията на няколко различни йерархични нива, както и прозрачност при обявяването на местата. Изяснени са условията, при които лицата от българска народност и тези със статут на постоянно пребиваващи или бежанци на територията на Република България могат да кандидатстват за обучение по докторска програма.

Процедурните изисквания спрямо провеждането на **публичната защита на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“** са определени в Правилника за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

**4.1.2.** Функционирането на дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ (НПБИД) осигурява оптимизирането на координацията, контрола и прозрачността по дейностите, свързани с разработването, изпълнението и отчитането на проектите във ВТУ.

Ръководството на Филологическия факултет и обучаващата катедра „Българска литература“ своевременно информират докторантите за възможностите и съответните изисквания за участие в научноизследователски екипи по проектите, финансирани от МОН. Според чл. 46, ал. 3,4 *от Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* участието в проектната дейност е обвързано с ангажиментите на докторанта за включване в работата на обучаващата катедра и факултет. Информацията за проектната дейност във Факултета е достъпна на сайта на ВТУ чрез Регистъра на проектната дейност, раздел Филологически факултет. С участието на преподаватели и докторанти от ФФ са реализирани и редица общоуниверситетски проекти с интердисциплинарен характер. От приложената в доклада самооценка таблица е видно, че **докторанти от програмата „Българска литература“ са участвали през 2018 г. в два вътрешноуниверситетски**

**проекта**, цел на които е научна конференция и издаване на сборници с доклади.

**4.1.3.** Стратегията за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г. е разработена с цел осъществяване на мобилност на студенти, преподаватели и университетски персонал; международни академични програми; интернационализация „у дома“, т.е. интернационализация на учебното съдържание, учебните програми, квалификационната рамка и кампуса (кампусите) на съответното ВУ. Според целите за интернационализацията и международното сътрудничество са създадени и правилници, които регулират международния обмен на студенти (в това число на докторанти). Докладът самооценка, както и приложенията към него, показват, че **един докторат от докторска програма „Българска литература“ е участвал в дейности по програма „Еразъм+“.**

**4.1.4.** Великотърновският университет поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите. В периода 2013-2017 г. тя се поддържа от отдел „Научноизследователска, художественотворческа и издателска дейност“ (НИХТИД). От 2017 е създадена дирекция „Научноизследователска, проектна и издателска дейност“ (НПБИД), към която функционира отдел „Докторанти“. Административното обслужване на докторантите се извършва от Филологическия факултет и от отдел „Докторанти“ на Университета.

|  |
|--|
| <p><b>Резултати от проверката:</b> Създадени са административни структури, нормативна уредба и научна организация за контрол на етапите на цялостното докторантско обучение. Налични са договори за международна мобилност, съществува система за финансиране на участие в научни форуми и публикуване на резултатите от изследователската работа. Би могло да се желае по-активно участие на докторантите от програма „Българска литература“ в проектната дейност на ВТУ, както и в програмите за академична мобилност.</p> |
|--|

## **Стандарт 5. Преподавателски състав**

**Критерий 5.1.** Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

Политиката за осигуряване на качествен академичен състав, вкл.

за подготовка на докторанти, е декларирана от обучаващата институция в раздел 5. Кадрова политика на **Стратегията за развитие на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (2017–2025)**. Обучението в докторската програма „Българска литература“ се осъществява от качествен академичен състав в съответствие с действащото законодателство, включително Кодекса на труда, ЗВО, Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени във ВТУ.

**5.1.1.** Великотърновският университет и основните научни звена, които осигуряват обучението на докторантите, разполагат с хабилитиран академичен състав, който има качествата да обучава докторанти по образователната и научна степен „доктор“. Подготовката на докторантите в програма „Българска литература“ се води от преподаватели с доказана квалификация. Съставът, който реализира програмата, включва седем хабилитирани преподаватели, от които шестима професори и един доцент, всички на ОТД към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Средната възраст на хабилитирания състав е **56.8 години**. В обучението на докторантите е ангажиран и един нехабилитиран преподавател.

**5.1.2.** Академичният състав има публикации в различни информационни източници, издадени учебници и монографии; цитирания на научни трудове у нас и в чужбина; участия в проектна дейност; участие в научни журита за присъждане на научни степени и академични длъжности; участие в редколегии на специализирани списания, организационни и програмни комитети на национални и международни форуми; участие в научни, съсловни и неправителствени организации, включително и членство в ръководните им органи; участие в екипи за разработване на документация за обучение в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и в ОНС „доктор“. За отчетния период 2014–2019 г. преподавателите в докторска програма „Българска литература“ са реализирали общо **120 публикации**.

Според допълнително предоставените от ВТУ данни и доказателствени материали за публикационната активност на преподавателския състав в ДП „Българска литература“ осъществените публикации по вид и количество са, както следва: монографии - 5 бр. общо (издадени в България); учебници - 1 бр. (издаден в България); учебни помагала - 10 бр. (издадени в България); студии - 21 бр. общо (издадени в България); статии - 83 бр. общо (80 бр. в България и 3 бр. в чужбина). Съгласно данните, предоставени на ЕГ, общият брой реферирани/индексирани публикации по години са,

**както следва: за 2014 г. – 30 бр.; за 2015 г. – 28 бр.; за 2016 г. – 15 бр.; за 2017 г. – 13 бр.; за 2018 г. – 14 бр.; за 2019 г. – 20 бр.**

**5.1.3.** През периода 2014-2019 г. преподавателите от катедрите „Българска литература“ и „Методика на езиковото и литературното обучение и литературознание“ са били организатор, съорганизатор и участник в различни по своя обхват специализирани прояви и форуми в областта на теорията и историята на литературата. В тях са взели участие и хабилитирани преподаватели по докторската програма „Българска литература“ (вж. „Научен календар“ на ФФ на ВТУ <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2414&zid=3>).

**Резултати от проверката:** Преподавателският състав на докторска програма „Българска литература“ е достатъчен и притежава научна квалификация и опит, които гарантират качествено изпълнение на процеса на обучение и успешното му завършване. Обучението се води от хабилитирани преподаватели на ОТД към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Има действаща система за атестиране на преподавателите. Би следвало да се предприемат действия за привличането и научното израстване на млади преподаватели.

#### **Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите**

**Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.**

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ разполага с добре устроена и развита материално-техническа и информационна база, необходима за качествен образователен процес и научноизследователска дейност.

**6.1.1.** Обучението по докторските програми по направление 2.1. Филология е осигурено с необходимите лекционни, семинарни зали и специализирани кабинети в Централния корпус на ВТУ (Ректорат). Чуждоезиковите центрове също функционират като учебни зали. В тях е позиционирано специализирано оборудване, необходимо за прилагане на съвременни методи на обучение. Филологическият факултет предоставя за ползване и обновява съществуващата материално-техническа база, необходима за реализиране на качествено обучение и изследователска работа по докторските програми, включително за ДП „Българска литература“. Материално-техническата база отговаря на спецификата на обучението и изследователската дейност на докторантите с оглед на всяка отделна научна специалност.

Тя се състои от учебни зали, библиотечни центрове, информационно-компютърно осигуряване, специализирани центрове, осигурен достъп до дигитализирана база данни, специализирани сайтове и Интернет (сайт на ВТУ – Филологически факултет - Материално-техническа база <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2185&zid=3>).

**6.1.2.** Филологическият факултет разполага с добре изградена инфраструктура, която отговаря на спецификата на изследванията в докторската програма „Българска литература“, което способства за повишаване качеството на обучение и защитени дисертационни трудове.

Поради ограничен финансов ресурс Филологическият факултет няма възможност за пряко финансиране на експедиции, теренна работа, закупуване на данни и творчески командировки на докторантите в ДП „Българска литература“. Въпреки това университетът стимулира научноизследователската и художественотворческа дейност на докторантите чрез осигуряване на квота за участие на докторантите в изследователски проекти, финансирани чрез държавната субсидия за научноизследователска и художественотворческа дейност на университета, съгласно ЗВО; осигуряване на условия за публикуване на статии в университетските списания и трудове; осигуряване на условия за ежегодно участие в традиционните Студентски научни сесии и кръгли маси на Филологическия факултет и други научни форуми като ежегодната научна конференция на Филологическия факултет (Регистър на издателската дейност - <http://ph.uni-vt.bg/>).

Друга възможност за осигуряване и провеждане на докторантски изследвания е програмата „Еразъм+“. Тя позволява на докторантите да се запознаят с нови изследвания в областта на разработваната от тях проблематика, да разширят професионалните си умения и езикова култура, да използват литература и чуждестранен опит по проблематиката на дисертационните им трудове.

**6.1.3.** За учебния процес на студентите/докторантите в професионално направление 2.1 Филология във ВТУ е осигурена необходимата научна и библиотечна информационна база. Тя включва достъпа до библиотечните бази данни на университета и поддържане на актуалността им. На разположение за подготовка на студентите/докторантите са фондовете на Централната университетска библиотека, Филиалната библиотека на Филологически факултет и Чуждоезиковите библиотечно-информационни центрове.

Централната университетска библиотека (сайт на ВТУ - Библиотека и издателство, Университетска библиотека

<http://www.uni-vt.bg/bul/?zid=83>) обслужва студенти от всички факултети на Университета и разполага с над 300 читателски места. Дейността ѝ се ръководи от „Правилник за организацията и дейността на университетска библиотека при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (Приложение 6.1). Ресурсите, с които Библиотеката разполага, предоставят на студенти, докторанти и преподаватели възможност до отдалечен достъп до редица бази данни (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=1070&zid=83>), линкове към библиотечни каталози и специализирани портали (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2757&zid=83>). На сайта на ВТУ Библиотеката предоставя достъп и до линкове към дигитални колекции (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2759&zid=83>). Поддържа се и се обновява списък с абонираните периодични издания (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2755&zid=83>).

Общата площ на библиотечните зали е 1618.92 м<sup>2</sup>, разполагащи с необходимата техника и специализирана апаратура, с общ брой компютри – 119 бр. и мултимедийни проектори – 17 бр. Филологическата библиотека заема площ от 112 м<sup>2</sup>, разполагаща с 3 бр. компютри (1 бр. за персонала и 2 бр. за студентите). (Приложение 1 - Специализирани семинари, езикови центрове и кабинети със специфично за нуждите на обучението на студентите от професионално направление 2.1. Филология оборудване във Филологически факултет, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ (2019 г.); Приложение 8 – Филологическа библиотека). Конкретно за библиотеката към Филологическия факултет – обслужва студентите с художествена и специализирана литература на български, руски, полски, словенски, словашки, сръбски, немски, английски, френски, италиански, испански, гръцки и японски език. Библиотеката разполага с речници, енциклопедии и справочници на български, руски, сръбски, гръцки, немски, английски, италиански и японски език. Във Филологическата библиотека се получават също периодични издания (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=3&page=3173>).

**6.1.4.** ВТУ поема изцяло разходите по записване, обучение и еднократна защита на дисертационните трудове на докторантите в редовна и задочна форма – държавна поръчка, което може да се определи като финансово стимулиране на работата на докторантите от страна на университета. Освен това ВТУ предоставя възможност за публикуване на резултатите от научните изследвания на докторантите в своите периодични издания.

Докторантите на Филологическия факултет по научна специалност „Българска литература“ имат възможност да представят резултатите от своите изследвания на ежегодната международна конференция „Езици, култури, комуникации“ (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=3&page=3887>)

и на международна научна конференция „Медии и комуникации на 21. век“ (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=174&page=84>) във факултета. За периода 2014 – 2018 г. в тези форуми са взели участие 4 обучавани по докторска програма „Българска литература“ докторанти.

През акредитационния период (2014–2019 г.) докторантите в ДП „Българска литература“ са осъществили общо 20 научни публикации в България: 1 монография, 1 студия и 18 статии (вж. Приложение: Табл.3).

**Резултати от проверката:** Докторантите от програма „Българска литература“ във ВТУ разполагат с необходимата материална и информационна база – достъп до специализирани бази данни и съществуващите в структурата на университета културно-информационни центрове, специализирани зали. Преподавателите, обезпечаващи програмата, са активни в подкрепата си към докторантите за участието им в научни форуми и при отразяването на техните резултати, като подпомагат публикуването на доклади, статии от това участие в различни научни издания. Има добри резултати от научната дейност на докторантите.

## Стандарт 7. Управление на информацията

**Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.**

7.1.1. Политиката по качеството е част от стратегическото управление на ръководството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Тя е публично оповестена, известна е на цялата организация и на заинтересованите страни.

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е първият държавен университет в България със сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001:2015. Сертификатът е издаден на основата на това, че в университета е изградена и функционира Система за управление на качеството. Ефективността на системата е потвърдена чрез одит, документиран в доклад. Сертификатът е с № 290801 QM15 и е с валидност от 18.05.2016 г. до 17.05.2019 г.

Факултетската комисия по управление на качеството и акредитацията **ФКУКА** провежда анкетни проучвания, за да констатира мненията и оценките на студентите и докторантите, преподавателите и потребителите на кадри относно организацията на учебния процес и подготовката в професионално направление 2.1. Филология.

За учебната **2015-2016 г.** е проведено анкетно проучване

(Проучване мнението на докторантите за обучението и обслужването във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Според него докторантите оценяват положително качеството на работа, предложените теми и начина на оценяване. Същевременно са отправени препоръки по отношение намиране на информация по темите, неудовлетвореност от наличния библиотечен фонд, преработване на индивидуални учебни планове, въвеждане на стая за докторантите и др.

Във връзка с вътрешната система за управление на качеството и необходимостта от прилагане на механизъм за измерване на изискванията и удовлетвореността на заинтересованите страни, през учебната 2016 – 2017 г. във ФФ е проведено следното анкетно проучване: („Проучване на мнението на студенти, докторанти, специализанти и преподаватели за административното обслужване във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“).

Университетът поддържа жива връзката със завършилите студенти и докторанти чрез системата „Алумни“, която е интегрирана в сайта на ВТУ. Системата „Алумни“ е създадена с цел да се познава състоянието на реализацията на завършилите студенти и докторанти на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Много от завършилите възпитаници на Университета се реализират в престижни държавни институции и частни фирми. С помощта на тази система Великотърновският университет може обективно да представя сведения за реализацията на своите възпитаници.

7.1.2. Ефективността на резултатите, свързани с управление на качеството се оценява ежегодно на вътрешно и външно ниво. Оценяване ефективността на функционирането на Системата за управление на качеството на вътрешно ниво се осъществява по утвърдена процедура по качество: Преглед от ръководството. Докладите от проведените външни надзорни одити на Системата за управление на качеството във ВТУ се съхраняват в Центъра по управление на качеството. Същите са публикувани в интернет страницата „Доклади от надзорни одити по СУК“. В Центъра се поддържа база относно мнението на докторанти, студенти и потребители на кадри.

Аналогична база данни се поддържа и във Филологическия факултет на ВТУ.

**Резултати от проверката:** Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Във ВТУ функционира система за управление на качеството и резултатите от провежданите вътрешни и външни одити се огласява и обсъжда на заседания на катедрата, където се провежда обучение по

докторската програма. Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се установява чрез периодичното им анкетиране и ежегодно атестиране. Резултатите се обобщават, докладват и обсъждат.

## **Стандарт 8. Информация за обществеността**

**Критерий 8.1. ВУ публикува информация за приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.**

**8.1.1.** Информация за акредитираните докторски програми (вкл. срока на валидност на акредитацията на всяка програма и съответната оценка, която е получена от НАОА), които се предлагат във Великотърновския университет, е публикувана на сайта на университета.

Общото представяне на докторската програма „Българска литература” е чрез информационен пакет, който включва: обучаващо звено, цели на програмата, професионални компетентности, получавани след дипломирането и възможности за професионална реализация. Налични са и хипервръзки към различните форми на обучение. На сайта на Великотърновския университет е обособена *Нормативна база*, разделена на *Университетска* (правилници, правила и процедури, статuti, работни инструкции) и *Държавна* (законои, наредби, постановления, правила и др), имаща отношение към обучението по докторските програми. Информация за възможностите за реализация може да се получи от **Университетския кариерен център**. Информация за проведените и за предстоящите научни и образователни форми се съдържа на страницата на Факултета, Научен календар на Филологическия факултет и на Фейсбук страницата на Факултета. Докторантите в програмата имат възможност да публикуват в научните списания на университета - <http://journals.uni-vt.bg/> и изданията на Филологическия факултет, в Студентски и докторантски научни издания – <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=3088&zid=3>, в Студентски сборници по балканистика – <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=3&page=4165>.

**8.1.2.** Докторантите могат да се възползват от международната програма „Еразъм+“. Правилата за обучение по програмата на Европейския съюз чрез краткосрочна академична мобилност в страна членка на ЕС или асоциирана към програмата (Турция, Македония, Лихтенщайн) са уточнени в *Правилника за международното и вътрешно*

сътрудничество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Страницата на Филологическия факултет съдържа актуална информация за възможностите за мобилност на студенти и персонал от ВТУ, мобилност на студенти, докторанти и персонал от партньорски университети, партньори на Филологическия факултет по програма „Еразъм+“ (с отпратка към информацията, обявена на сайта на ВТУ за програма „Еразъм+“) и международната дейност по преките двустранни договори (<http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=2974&zid=3>).

**8.1.3.** Общият брой на публикациите на докторантите за периода 2014-2019 г. е 20. В структурно отношение преобладават статиите, изнесени на научни форуми и публикувани в сборници. Те съставляват повече от 90% от общата научна продукция на докторантите. Делът на студиите е сравнително по-малък. Докторант Ана Костадинова има участие в публикуването на по-значими научни изследвания (монография).

**Резултати от проверката:** Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ чрез сайта на университета се поддържа и обновява постоянно информацията за докторските програми в различни раздели. ВТУ предлага добри условия за популяризиране на научните резултати от изследванията на докторантите. Научните постижения на докторантите намират изява в публикации в специализираната периодика. На докторантите е предоставена подробна информация възможностите за академичен обмен в страната и чужбина.

## **Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите**

**Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.**

**9.1.1.** Текущият мониторинг се осъществява в хода на нормалните повтарящи се дейности на ВТУ. Той се извършва непрекъснато в реално време, реагира динамично на променящите се условия и е интегриран в дейността на ВТУ. Осъществява се от преките ръководители по направления и дейности. Процедурата за осъществяване на мониторинг във Великотърновския университет е приета като официален **нормативен документ**. Тя е утвърдена на заседание на Академичния съвет на 21 декември 2009 г. (изм. с Решение на Академичния съвет № 7/26.07.2017 г. и е неразделна част от приетите **Вътрешни правила за финансово управление и контрол**. Публикуването на **груповия учебен**

**план на докторските програми онлайн** предоставя възможност за регулярен мониторинг и гарантира периодичното актуализиране на съдържанието на учебните програми, както и тяхната общодостъпност. (<http://www.uni-vt.bg/bul/spec/speclist.aspx?sptype=3&tab=azb>). Програмите се адаптират според наличието на нова информация, както и според отзивите от докторантите (анализ на данните, получени от тях като обратна връзка).

**9.1.2.** Във ВТУ са налице процедури и практики за развитие и ефективност на докторските програми, вкл. общия и индивидуалните учебни планове на докторантите по програма „Българска литература“. Значим практически принос за повишаване на ефективността на докторските програми и обучението на докторантите е предоставената от университета възможност за ползване на научна информация, периодични издания, научна и справочна литература, организира научни форуми – конференции, кръгли маси и др. за представяне и обсъждане на постигнатите резултати и проблемите в съответната научна област. Докторантите по „Българска литература“ са се възползвали от различни обучителни форми, лекционни курсове, персонални консултации, курсове за изучаване на чужд език, работа в различни библиотеки и научни звена в страната.

**Резултати от проверката:** Експертната група установи, че във ВТУ е изградена система за текущ мониторинг, периодичен преглед и актуализиране на докторската програма. Предприемат се нужните активности за подобряване на състоянието на докторската програма и успеваемостта на докторантите.

## **Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството**

**Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.**

**10.1.1.** Великотърновският университет стриктно се придържа към критериите за програмна акредитация на докторски програми в съответствие с ESG. Критериите са публикувани на сайта на университета. Външното осигуряване на качеството е свързано с прилагането на **Сертифицирана система за управление на качеството**. Съществена част от нея представляват извършваните одити и изготвените по тях доклади.

На основата на извършен външен одит и изготвения доклад от DQS

GmbH, една от водещите сертификационни организации в света за системи за управление, е издаден сертификат с номер 290801 QM15, валиден от 18.05.2016 г. до 17.05.2019 г. Обхватът на сертификата включва както ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“, така и ОНС „доктор“ и може да се види на сайта на ВТУ. Валидността на сертификата е продължена от 18.05.2019 г. до 17.05.2022 г.

**Резултати от проверката:** Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е изградена система за самооценяване (чрез ежегодни вътрешни одити) и външно национално и международно оценяване (чрез външни одити, акредитационни процедури и международни сертификационни знаци – ISO9001:2015) на учебните програми, включително и докторските програми. ЕГ установи, че се предприемат коригиращи действия въз основа на получените резултати.

**Заключение:** Катедра „Българска литература“ и Филологическият факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ отговарят на необходимите нормативни изисквания на ЗВО, ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за редовна акредитация и подготовка на докторанти в професионално направление 2.1. Филология. Докторска програма „Българска литература“ осигурява успешна професионална и личностна реализация на защитилите докторанти.

Ръководител ЕГ:.....

Проф. д-р Яна Еленкова Андреева

Член на ЕГ:.....

Проф. д-р Силиян Лалев Стоянов

Член на ЕГ:.....

Докторант Теодора Красиминова Георгиева

Наблюдаващ процедурата: .....

Проф. д.н.к. Мария Шнитер, член на ПКХНИ

## **ПРИЛОЖЕНИЯ**

**Таблица 1**

Списък на докторантите в докторска програма „Българска литература” в периода 2014-2020 г.

| <b>Име,<br/>фамилия<br/>на<br/>докторанта</b> | <b>Научен<br/>ръководител</b>       | <b>Дата на<br/>зачислява<br/>не на<br/>докторант<br/>а</b> | <b>Форма<br/>на<br/>доктор<br/>антура</b> | <b>Тема на<br/>дисертацията</b>   | <b>Срок на<br/>завършв<br/>ане на<br/>доктора<br/>н-турата</b> |
|---|-------------------------------------|--|---|---|--|
| Нели<br>Йорданова<br>Кирилова                 | проф. д.ф.н.<br>Николай<br>Димитров | 15.10.2017   | Редовна                                   | Типология на<br>патриархалнот<br>о в българската<br>литература  | 30.11.201<br>8<br>Удължен<br>а до<br>30.11.201<br>9            |
| Ана Петрова<br>Костадинова                    | няма данни                          | 01.12.2013   | Редовна                                   | Посоки на<br>антинорматив<br>изма в<br>поезията за<br>деца на НРБ   | защитил<br>а,<br>17.07.201<br>7 г.                             |
| Александър<br>Христов<br>Христов              | Проф. д-р<br>Димитър<br>Михайлов    | 15.10.2017   | Редовна                                   | Елин Пелин -<br>между прозата<br>и поезията.<br>Книгата<br>„Черни рози“ в<br>творчеството<br>на писателя и в<br>контекста на<br>българската и<br>преводната<br>литература | 14.10.202<br>0   |
| Пенка<br>Петрова<br>Константинов<br>а         | Проф. д-р<br>Венелин<br>Грудков     | 15.10.2017   | Редовна                                   | Ранната<br>славянска<br>християнска<br>култура и<br>старобългарска<br>та литература<br>от IX - X век  | 14.10.202<br>0   |

**Таблица 2**

Брой придобили ОНС „доктор“ в докторска програма „Българска литература ” в периода 2014-2020 г.

| Година | Редовна форма | Задочна форма | Самостоятелна форма |
|--------|---------------|---------------|---------------------|
| 2014   |               |               |                     |
| 2015   |               |               |                     |
| 2016   |               |               |                     |
| 2017   | 1             |               |                     |
| 2018   |               |               |                     |
| 2019   |               |               |                     |
| 2020   |               |               |                     |

**Таблица 3**

Публикационна активност на докторантите в докторска програма „Българска литература“ (2014-2019 г.)

| Годи-<br>ни         | Монографи<br>и |              | Учебници      |              | Учебни<br>помагал<br>а |              | Студии        |              | Статии        |              | Брой<br>рефериран<br>и/<br>индексира<br>ни<br>публикации | Об<br>щ<br>бро<br>й |
|---------------------|----------------|--------------|---------------|--------------|------------------------|--------------|---------------|--------------|---------------|--------------|--|---------------------|
|                     | в<br>България  | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина | в<br>България          | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина |  |                     |
| 2014                |                |              |               |              |                        |              |               |              |               |              |  |                     |
| 2015                |                |              |               |              |                        |              |               |              | 2             |              |  | 2                   |
| 2016                |                |              |               |              |                        |              |               |              | 3             |              |  | 3                   |
| 2017                |                |              |               |              |                        |              |               |              | 1             |              |  | 1                   |
| 2018                | 1              |              |               |              |                        |              |               |              | 6             |              |  | 7                   |
| 2019                |                |              |               |              |                        |              | 1             |              | 6             |              |  | 7                   |
| <b>Общ<br/>брой</b> | <b>1</b>       |              |               |              |                        |              | <b>1</b>      |              | <b>18</b>     |              |  | <b>20</b>           |

**Таблица 4**

Хабилитирани преподаватели на ОТД във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” с квалификация в областта на професионално направление 2.1. Филология, в научната област на докторска програма „Българска

литература” в периода 2014-2019 г. (до края на 2019 г.)

| №  | Име, презиме, фамилия    | Научна степен  | Академична длъжност | Научна област / специалност |
|----|--------------------------|----------------|---------------------|-----------------------------|
| 1. | Венелин Костов Грудков   | доктор         | професор            | Българска литература        |
| 2. | Виолета Русева Иванова   | д-р на науките | професор            | Българска литература        |
| 3. | Димитър Михайлов Иванов  | доктор         | професор            | Българска литература        |
| 4. | Иван Герасимов Станков   | д-р на науките | професор            | Българска литература        |
| 5. | Невена Маринова Гавазова | доктор         | доцент              | Българска литература        |
| 6. | Николай Стойчев Димитров | д-р на науките | професор            | Българска литература        |
| 7. | Сава Йорданов Василев    | д-р на науките | професор            | Българска литература        |

**Таблица 5**

Преподаватели на ОТД и ДТД в направление 2.1. Филология за периода 2014-2019 г., които обезпечават научната среда за обучение на докторанти в докторска програма „Българска литература“

| №   | Име, презиме, фамилия                     | Научна степен   | Академична длъжност |
|-----|---|-----------------|---------------------|
| 1.  | Амелия Абленова Милчева                   | доктор          | доцент              |
| 2.  | Анастасия Ничева Петрова                  | доктор          | професор            |
| 3.  | Анета Николова Петрова                    | доктор          | главен асистент     |
| 4.  | Антония Веселинова<br>Велкова-Гайдаржиева | доктор          | професор            |
| 5.  | Бойка Георгиева Недева                    | доктор          | главен асистент     |
| 6.  | Боряна Емилиянова Михайлова               | доктор          | главен асистент     |
| 7.  | Валентина Григорова Седефчева             | главен асистент | доктор              |
| 8.  | Валерия Живова Тодорова                   | доцент          | доктор              |
| 9.  | Венелин Костов Грудков                    | доктор          | професор            |
| 10. | Виолета Русева Иванова                    | д-р на          | професор            |

|     |                                    |                |                 |
|-----|------------------------------------|----------------|-----------------|
|     |                                    | науките        |                 |
| 11. | Владимир Едуардо Сабоурин-Дренска  | д-р на науките | професор        |
| 12. | Владимир Иванов Донев              | доктор         | доцент          |
| 13. | Владимир Николаев Владов           | доктор         | доцент          |
| 14. | Димитър Михайлов Иванов            | доктор         | професор        |
| 15. | Елена Колева Налбантова            | доктор         | професор        |
| 16. | Живка Стефанова Колева-Златева     | д-р на науките | професор        |
| 17. | Иван Герасимов Станков             | д-р на науките | професор        |
| 18. | Илияна Иванова Димитрова           | доктор         | главен асистент |
| 19. | Красимир Христатиев Христатиев     | доктор         | главен асистент |
| 20. | Маргрета Любомирова Григорова      | д-р на науките | професор        |
| 21. | Мариана Иванова Шопова-Христова    | доктор         | главен асистент |
| 22. | Мая Василева Ангелова - Анастасова | доктор         | главен асистент |
| 23. | Мирослава Върбанова Вътова         | доктор         | главен асистент |
| 24. | Наталия Димитрова Няголова         | доктор         | доцент          |
| 25. | Невена Маринова Гавазова           | доктор         | доцент          |
| 26. | Николай Стойчев Димитров           | д-р на науките | професор        |
| 27. | Николина Славчева Бурнева          | доктор         | професор        |
| 28. | Радослав Димитров Радев            | доктор         | професор        |
| 29. | Раки Васил Бело                    | доктор         | доцент          |
| 30. | Росен Стоянчев Миланов             | доктор         | доцент          |
| 31. | Сава Йорданов Василев              | д-р на науките | професор        |
| 32. | Тодор Дончев Моллов                | доктор         | професор        |
| 33. | Христо Илиев Бонджолов             | професор       | доктор          |
| 34. | Ценка Николова Иванова             | доктор         | професор        |

**Таблица 6**

Средна възраст на преподавателите, осигуряващи обучението в докторска програма „Българска литература“ към 01.07.2019 г.

| №  | Име, Презиме, Фамилия        | Възраст     |
|----|------------------------------|-------------|
| 1  | проф д-р Венелин Грудков     | 61          |
| 2  | проф. д.н. Виолета Русева    | 63          |
| 3  | проф. д-р Димитър Иванов     | 63          |
| 4. | проф. д.н. Иван Станков      | 62          |
| 5. | проф. д.н. Никилай Димитров  | 59          |
| 6. | проф. д.н. Сава Василев      | 62          |
| 7  | доц. д-р Невена Гавазова     | 44          |
| 8. | гл. ас. д-р Боряна Братанова | 41          |
|    | <b>Средна възраст</b>        | <b>56.8</b> |

**Таблица 7**

Публикационна активност на преподавателския състав в докторска програма „Българска литература“ в периода 2014-2019 г.

| Годи-<br>ни         | Монографи<br>и |              | Учебници      |              | Учебни<br>помагал<br>а |              | Студии        |              | Статии        |              | Брой<br>рефериран<br>и/<br>индексира<br>ни<br>публикации | Об<br>щ<br>бро<br>й |
|---------------------|----------------|--------------|---------------|--------------|------------------------|--------------|---------------|--------------|---------------|--------------|--|---------------------|
|                     | в<br>България  | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина | в<br>България          | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина | в<br>България | в<br>чужбина |  |                     |
| 2014                | 1              |              |               |              | 3                      |              | 6             |              | 19            | 1            | 30   | 30                  |
| 2015                | 1              |              |               |              | 3                      |              | 2             |              | 20            | 2            | 28   | 28                  |
| 2016                | 2              |              | 1             |              | 4                      |              | 4             |              | 4             |              | 15   | 15                  |
| 2017                | 1              |              |               |              |                        |              | 2             |              | 10            |              | 13   | 13                  |
| 2018                |                |              |               |              |                        |              | 2             |              | 12            |              | 14   | 14                  |
| 2019                |                |              |               |              |                        |              | 5             |              | 15            |              | 20   | 20                  |
| <b>Общ<br/>брой</b> | <b>5</b>       |              | <b>1</b>      |              | <b>10</b>              |              | <b>21</b>     |              | <b>80</b>     | <b>3</b>     | <b>120</b>   | <b>120</b>          |

